

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی
مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی
با رویکرد توسعه پایدار
8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

پیش بینی گرایش به رفتارهای پرخطر بر اساس انسجام خانواده و ابراز وجود با نقش میانجی گری درماندگی روان شناختی در نوجوانان دختر

اعظم بهجت^۱، محمدرضا عسکری^۲ نازنین جهان بین^{۳*}

^۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، گروه روان شناسی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

^۲. گروه روان شناسی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران (نویسنده مسئول، maskari53@yahoo.com)

^۳. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، گروه روان شناسی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

چکیده

هدف از انجام این پژوهش، تعیین پیش بینی گرایش به رفتارهای پرخطر بر اساس انسجام خانواده و ابراز وجود با نقش میانجی گری درماندگی روان شناختی در نوجوانان دختر شهر اهواز بود. به این منظور ۳۲۳ نفر به روش نمونه گیری تصادفی مرحله ای خوشه ای به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه های گرایش به رفتارهای پرخطر زاده محمدی و همکاران (۱۳۹۰)، انسجام خانواده رضویه و سامانی (۱۳۸۱)، ابراز وجود گمبریل و ریجی (۱۹۷۵) و درماندگی روان شناختی لویبوند و لویبوند (۱۹۹۵) استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده ها به روش آمار توصیفی و روش های آمار استنباطی ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر انجام شد. نتایج نشان داد بین انسجام خانواده با درماندگی روان شناختی؛ بین ابراز وجود با گرایش به رفتارهای پرخطر؛ بین ابراز وجود با درماندگی روان شناختی و بین درماندگی روان شناختی با گرایش به رفتارهای پرخطر رابطه مستقیم و معنادار وجود داشت ($p < 0.01$)؛ اما بین انسجام خانواده با گرایش به رفتارهای پرخطر رابطه مستقیم و معنادار وجود نداشت ($p > 0.05$). همچنین، بین ابراز وجود با گرایش به رفتارهای پرخطر از طریق میانجی گری درماندگی روان شناختی و بین انسجام خانواده با گرایش به رفتارهای پرخطر از طریق میانجی گری درماندگی روان شناختی رابطه غیرمستقیم وجود داشت ($p < 0.01$). در نهایت مدل اصلاح شده از برازش مطلوب برخوردار بود و می توان از نتایج پژوهش در جهت کاهش گرایش به رفتارهای پرخطر در نوجوانان بهره مند شد.

کلید واژه ها: گرایش به رفتارهای پرخطر، انسجام خانواده، ابراز وجود، درماندگی روان شناختی.

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

مقدمه

رفتار به عنوان عملی تعریف می‌شود که برخلاف واکنش‌های غیرارادی، حاکی از تصمیم و انتخاب فرد است. اکثر رفتارهای جوانان و حتی بزرگسالان ناشی از عوامل مختلف جامعه‌پذیری شامل: خانواده، مدرسه، محله و گروه‌های همسالان است (ویرز، شنک، کلینمن و کیسرتزکی^۱، ۲۰۱۶). از دوره نوجوانی رفتارهایی که در ابعاد مختلف جسمانی، روانی و اجتماعی برای افراد و جامعه آسیب‌هایی به همراه دارند و با عنوان رفتارهای پرخطر شناخته می‌شوند، نمود می‌یابند. آسیب‌های اجتماعی، رفتارهای عجیب، غیرمعمول، انحرافی و یا هر عمل دیگری که مغایر با هنجارهای اجتماعی هستند را در برمی‌گیرد (وین و ماروکویین^۲، ۲۰۱۸).

این گونه رفتارهای پرخطر از نظر اخلاقی خارج از هنجارهای مورد قبول بزرگسالان بوده و از نظر اجتماعی رفتارهایی منفی تلقی می‌شوند که به شدت توسط رسانه‌ها، مؤسسات و سایر بزرگسالان محکوم می‌گردند. رفتارهای پرخطر به دو گروه تقسیم می‌شوند: گروه اول، رفتارهایی است که تهدیدکننده سلامت خود فرد است و گروه دوم رفتارهایی را شامل می‌شود که تهدیدکننده سلامت و آرامش افراد دیگر جامعه است (گونزالز-یوبرو، لازارو-ویسا و پالومرا^۳، ۲۰۲۱). در یک تقسیم‌بندی دیگر، مواردی چون استعمال سیگار، مصرف الکل، مصرف مواد مخدر، داشتن رابطه جنسی، خشونت، استفاده از داروهای آسیب‌زا و روانگردان، به عنوان مهم‌ترین رفتارهای پرخطر در نظر گرفته شده‌اند. آسیب‌های اجتماعی و رفتاری، می‌توانند در کوتاه‌مدت و بلندمدت تأثیر نامساعدی روی سلامتی افراد داشته باشد و به شدت سلامتی دوره بزرگسالی را نیز تحت تأثیر قرار دهند (کدال و کیلیک^۴، ۲۰۲۱).

در گرایش نوجوانان به رفتارهای پرخطر، عوامل بیرونی و درونی بسیاری مؤثر هستند که باید شناسایی شوند. به نظر می‌رسد یکی از این عوامل، انسجام خانواده^۵ است. نهاد خانواده، از ارکان و نهادهای اصلی هر جامعه به شمار می‌رود. بهنجاری و نابهنجاری جامعه، در گرو شرایط عمومی خانواده‌ها است. هیچ یک از آسیب‌های اجتماعی فارغ از تأثیر خانواده پدید نمی‌آید (ایزنستارک و ایباتا^۶، ۲۰۱۷). به همین دلیل، هیچ جامعه‌ای نمی‌تواند ادعای سلامت کند مگر آنکه از خانواده‌های سالم برخوردار باشد (کانو^۷ و همکاران، ۲۰۲۰).

عامل دیگری که به نظر می‌رسد بر روی گرایش به رفتارهای پرخطر اثر دارد، ابراز وجود^۸ است. ابراز وجود عبارت است از توانایی فرد جهت دفاع از خود و توانایی نه گفتن به تقاضاهایی که فرد نمی‌خواهد انجام بدهد (گونزالز-یوبرو و همکاران، ۲۰۲۱). تحقیقات گوناگون نشان می‌دهند که بین کمبود مهارت‌های اجتماعی و بروز اختلالات رفتاری در آینده رابطه وجود دارد. این مشکلات که با عملکرد ضعیف مهارت‌های اجتماعی فرد مرتبط هستند، عبارتند از بزهکاری، نقص در عملکرد تحصیلی و شناختی، فرار از مدرسه و الکلیسم، رفتارهای ضد اجتماعی و اختلالات روانی (لوشک و ترل^۹، ۲۰۱۵). در پژوهشی، مینا و امینی‌منش (۱۴۰۰) نشان دادند،

1. Wirz, Schenk, Kleinmann & Kieseritzky

2. Vine & Marroquín

3. González-Yubero, Lázaro-Visa & Palomera

4. Keldal & Kılıç

5. family cohesion

6. Izenstark & Ebata

7. Cano

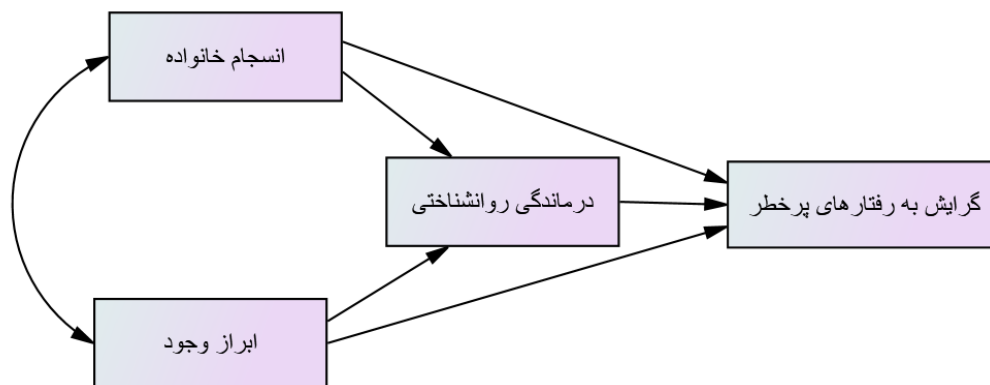
8. assertiveness

9. Loshek & Terrell

بدنظمی هیجانی، تمایز یافتگی و ابراز وجود رابطه معناداری با پیش‌بینی کننده‌های گرایش به رفتارهای پرخطر در دانش‌آموزان دختر داشتند.

عامل دیگری که به نظر می‌رسد بر روی گرایش به رفتارهای پرخطر اثر دارد، درماندگی روان‌شناختی^۱ است. درماندگی روان‌شناختی نقطه مقابل سلامت روان‌شناختی را شامل می‌شود که می‌تواند مفاهیم افسردگی، اضطراب و فشار روانی را با خود به همراه داشته باشد (برنارد^۲ و همکاران، ۲۰۱۷). افزایش درماندگی روان‌شناختی می‌تواند بر سطح عملکرد هیجانی و شناختی فرد و همچنین بر عملکرد جنسی و دلزدگی زناشویی فرد تأثیر منفی بگذارد (راسل^۳ و همکاران، ۲۰۱۵). در این راستا، در پژوهشی، نظام زاده، طیبی، مالکی رستم آبادی، اکبری و نامجو (۱۴۰۰) نشان دادند که بین درماندگی روان‌شناختی با رفتارهای پرخطر در نوجوانان بزهکار همبستگی مثبت معناداری وجود دارد.

به طور کلی می‌توان گفت بسیاری از قربانیان رفتارهای پرخطر در آینده از میان نوجوانان امروزی خواهند بود (ساکری^۴ و همکاران، ۲۰۱۹). امروزه شیوع رفتارهای پرخطر بخصوص در نوجوانان و جوانان به یکی از مهمترین و گسترده ترین دل‌نگرانی‌های جوامع بشری تبدیل شده و علیرغم فعالیت‌های سه دهه گذشته رفتارهای مخاطره آمیز در سطح جهان دارای رشد تصاعدی بوده است؛ بنابراین با توجه به ساختار سنی جوان کشور و نظر به آن که نوجوانان، آسیب پذیرترین قشر جامعه در برابر رفتارهای پرخطر را تشکیل می‌دهند، بدیهی است که هر گونه ضایعه و نارسایی در بهداشت جسمی و روانی و در نتیجه، کاهش توانایی‌های این قشر حرکت ساز، به گونه ای غیر قابل اجتناب به کندهی در پیشرفت جامعه می‌انجامد و از طرف دیگر عدم سلامت جسمی و روانی آنها ممکن در دراز مدت، روی سلامتی آحاد جامعه اثر منفی بگذارد. بر اساس مطالب عنوان شده، سؤال پژوهش حاضر این است که آیا مدل گرایش به رفتارهای پرخطر بر اساس انسجام خانواده و ابراز وجود از طریق میانجی‌گری درماندگی روان‌شناختی از برازش مطلوب برخوردار است؟ در ادامه مدلی که برای پژوهش حاضر پیشنهاد شده است آورده شده است.

نمودار ۱. مدل مفهومی پژوهش

^۱. psychological distress

^۲. Bernard

^۳. Russell

^۴. Sacrey

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

روش

جامعه، نمونه و روش نمونه گیری

روش پژوهش حاضر، توصیفی از نوع همبستگی است که در آن رابطه بین متغیرها در قالب تحلیل مسیر مورد بررسی قرار گرفت. جامعه آماری پژوهش حاضر، شامل کلیه نوجوانان دانش آموزان دختر متوسطه دوم شهر اهواز در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ به تعداد ۸۴۵۰ نفر بودند. در پژوهش حاضر، از روش نمونه گیری تصادفی مرحله‌ای خوشه‌ای استفاده شد. ابتدا از بین نواحی ۴گانه اهواز، ناحیه ۱ (با جامعه آماری ۱۹۰۰ نفر) به طور تصادفی انتخاب و از بین مدارس دخترانه مقطع متوسطه دوم این ناحیه، ۴ مدرسه به صورت تصادفی انتخاب و از هر مدرسه به صورت تصادفی ۴ کلاس انتخاب و با هماهنگی با مدیران و دبیران کلاس‌ها، پرسشنامه‌های پژوهش برای پاسخگویی در اختیار دانش آموزان قرار گرفت. با استفاده از جدول مورگان، حجم نمونه ۳۲۰ نفر برآورد شد اما به جهت احتمال ریزش، تعداد ۳۴۰ پرسشنامه بین دانش آموزان توزیع گردید. در پایان با کنار گذاشتن پرسشنامه‌های مخدوش، تعداد ۳۲۳ نفر به صورت کامل پرسشنامه‌ها را پاسخ دادند. همچنین ملاحظه اخلاقی اعم از مطلع بودن شرکت کنندگان از روند پژوهش رضایت آگاهانه، مختار بودن شرکت کنندگان برای خروج از پژوهش و محرمانه ماندن اطلاعات شرکت کنندگان در پژوهش رعایت شده است. داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و معادلات ساختاری با استفاده از نرم افزار AMOS-25 و SPSS-27 استفاده شد. در این پژوهش از ابزار زیر بهره گرفته شد.

ابزار

- پرسشنامه گرایش به رفتارهای پرخطر: پرسشنامه گرایش به رفتارهای پرخطر را زاده محمدی و همکاران (۱۳۹۰) ساخته و هنجاریابی کرده اند. این مقیاس دارای ۳۸ گویه با مقیاس لیکرت پنج گزینه ای از کاملاً مخالفم (نمره ۱) تا کاملاً موافقم (نمره ۵) است و گرایش به رفتار پرخطر در هفت حوزه مواد مخدر، الکل، سیگار، خشونت، رابطه و رفتار جنسی، رابطه با جنس مخالف، رانندگی خطرناک و یک حیطة کلی رفتار پرخطر را ارزیابی می کند. میزان آلفای کرونباخ کل مقیاس ۰/۹۴ و خرده مقیاس‌ها بین ۰/۷۴ و ۰/۹۳ و همچنین روایی صوری ۰/۷۷ گزارش شد. تحلیل عاملی اکتشافی با روش مؤلفه های اصلی نیز نشان داد این پرسشنامه می تواند ۶۴/۸۴ درصد واریانس خطرپذیری را پیش بینی کند (زاده محمدی و همکاران، ۱۳۹۰). در پژوهش عرب نژاد و همکاران (۱۳۹۰) نیز ضریب پایایی آزمون از طریق محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۹۵ به دست آمد. در پژوهش حاضر، پایایی این ابزار با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۷ به دست آمد.

- پرسشنامه انسجام خانواده: پرسشنامه انسجام خانواده^۱ توسط رضویه و سامانی (۱۳۸۱) و بر پایه بررسی متون موجود در زمینه همبستگی و با الهام از الگوی ترکیبی آلسون (۱۹۹۹) ساخته است. این مقیاس دارای ۲۸ ماده است. طریقه نمره گذاری بر اساس مقیاس لیکرت: کاملاً مخالفم، مخالفم، نظری ندارم، موافقم، کاملاً موافقم به ترتیب (۱ تا ۵) و معکوس به ترتیب (۵-۱) که شامل سوالات شماره ۱-۲-۷-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۲۳-۲۵-۲۶ می‌باشد. حداکثر نمره قابل اکتساب در این آزمون ۱۴۰ و حداقل ۲۸ است. هر چه نمره آزمون در این پرسشنامه بیشتر باشد، نشان دهنده انسجام خانواده بیشتر در آنها است (ساعتچی، کامکاری و عسگریان، ۱۳۸۹). ضریب پایایی مقیاس به روش بازآزمایی ۰/۹۰ و به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۹ گزارش شده است. برای تعیین روایی از تحلیل عاملی تأییدی استفاده شده است که نتیجه تحلیل عاملی حاکی از روایی مطلوب مقیاس می‌باشد. این عامل ۵۰/۴۲

¹. Family Cohesion Questionnaire

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی
مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی
با رویکرد توسعه پایدار
8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

درصد از واریانس کل ابزار را تبیین می کند (رضویه و سامانی، ۱۳۸۱). در پژوهش حاضر، پایایی با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۴ به دست آمد.

- **پرسشنامه ابراز وجود:** پرسشنامه ابراز وجود گمبریل و ریچی^۱ (۱۹۷۵؛ به نقل از کاظم پور و روستایی، ۱۳۹۵) دارای ۴۰ ماده است اما به دلیل منطبق نبودن بعضی از ماده های آن با فرهنگ ایرانی، ۱۹ ماده آن حذف شده اند و فرم ۲۱ ماده ای آن در ایران مورد استفاده قرار می گیرد. دامنه نمرات این پرسشنامه از ۲۱ تا ۱۰۵ می باشد. نقطه برش در این پرسشنامه ۵۲ می باشد و کسانی که در این پرسشنامه نمرات کمتر از ۵۲ کسب می کنند به عنوان افراد دارای جرات ورزی پایین تشخیص داده می شوند. این پرسشنامه یک مقیاس ۵ درجه ای است که پاسخ به هر کدام از ماده های آن نمره ای از ۵ تا ۱ دریافت می کند. مجموع نمرات پاسخ دهنده به عنوان میزان جرأت ورزی او در نظر گرفته می شود. ضریب اعتبار به دست آمده برای این پرسشنامه توسط گمبریل و ریچی (۱۹۷۵)، ۰/۸۸ گزارش شده است. روایی آن در پژوهش بهرامی (۱۳۷۵) تایید شده است. در پژوهش حاضر، پایایی این ابزار با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۲ به دست آمد.

- **پرسشنامه درماندگی روان شناختی:** فرم کوتاه پرسشنامه درماندگی روان شناختی توسط لویبوند و لویبوند (۱۹۹۵) و با سه عامل افسردگی، اضطراب و استرس در قالب ۲۱ سوال طراحی شد. نمره گذاری بر اساس یک مقیاس لیکرت چهار درجه ای نمره گذاری می شود (اصلاً: صفر؛ کمی: ۱؛ زیاد، ۲ و خیلی زیاد: ۳). برای هماهنگی فرم کوتاه با فرم بلند، لازم است مجموع امتیازات در عدد ۲ ضرب شود. در پژوهش های هنری و کرافورد^۲ (۲۰۰۵) و سامانی و جوکار (۲۰۰۶) روایی و اعتبار پرسشنامه مورد تأیید قرار گرفته است. در پژوهش مرادی منش، احدی، جمهری و رهگذر (۱۳۹۱) پایایی این پرسشنامه از طریق آلفای کرونباخ ۰/۹۲ به دست آمد. در پژوهش حاضر، پایایی این ابزار با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۶ به دست آمد.

یافته ها

ابتدا داده ها از نظر بررسی داده های پرت، نرمالیتی و رعایت مفروضه های تحلیل مسیر مورد پایش قرار گرفت. هم خطی و عامل تورم واریانس کنترل شد. به منظور بررسی استقلال خطاها، از آزمون دوربین واتسون استفاده شد، از آنجا که مقدار آماره دوربین واتسون (۱/۹۵) در بازه ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد، این مفروضه نیز رعایت شده است. در ادامه در جدول ۱ اطلاعات توصیفی و وضعیت نرمال بودن توزیع نمرات آزمودنی ها در متغیرهای پژوهش ارائه شده است.

۱. Gambril & Rigy Assertiveness Questionnaire

۲. Henry & Crawford

جدول ۱: میانگین، انحراف معیار در متغیرهای پژوهش

متغیر	شاخص‌های آماری	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی
گرایش به رفتارهای پرخطر	۹۱,۱۵	۱۹,۳۴	-۰,۲۳۶	-۱,۳۷۱	
انسجام خانواده	۶۷,۲۸	۱۴,۵۸	۰,۸۵۹	-۰,۴۷۳	
ابراز وجود	۷۲,۶۴	۱۶,۳۷	۰,۳۸۷	-۱,۶۷۱	
درماندگی روان‌شناختی	۲۴,۳۹	۷,۲۰	-۰,۶۳۱	-۰,۹۴۶	

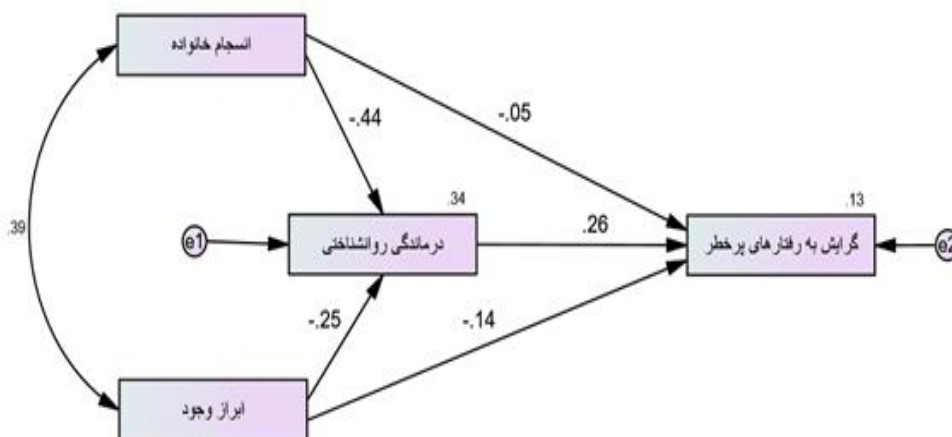
جدول ۱ در کنار پرداختن به میانگین و انحراف معیار نمرات آزمودنی‌ها نشان می‌دهد که کجی توزیع نمره‌ها در دامنه (۱+ و ۱-) و کشیدگی در دامنه (۲+ و ۲-) قرار دارد. در ادامه ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهش در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲. ضرایب همبستگی پیرسون متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	۱	۲	۳	۴
۱- گرایش به رفتارهای پرخطر	۱			
۲- انسجام خانواده	$r = -0,240$	۱		
۳- ابراز وجود	$r = -0,263$	$r = 0,394$	۱	
۴- درماندگی روان‌شناختی	$r = 0,340$	$r = -0,540$	$r = -0,424$	۱

$$p \leq 0,01$$

بر اساس جدول ۲، نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین تمامی متغیرهای پژوهش در سطح $p < 0,01$ رابطه معنی‌داری وجود دارد. برای ارزیابی مدل پیشنهادی این پژوهش از روش تحلیل مسیر با استفاده از نرم افزار SPSS و AMOS استفاده شده است. مدل پیشنهادی اولیه در نمودار ۲ آمده است.

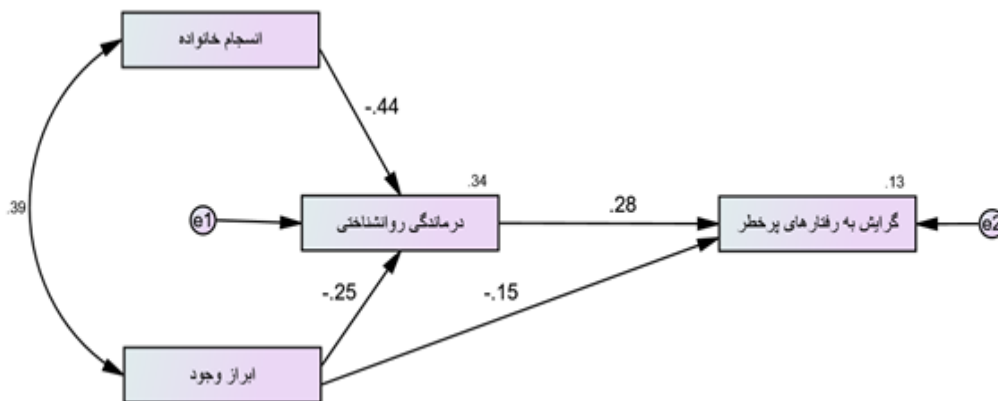

نمودار ۲. مدل اولیه در حالت استاندارد

جدول ۳: شاخص‌های برازندگی مدل اولیه و نهایی

RMSEA	NFI	CFI	TLI	RFI	$\frac{\chi^2}{df}$	df	χ^2	شاخص نیکویی برازندگی
۰/۳۴۳	۱,۰۰	۱,۰۰	-	-	-	-	-	مدل اولیه
۰,۰۰۱	۰,۹۹۷	۱,۰۰	۱,۰۲۴	۰,۹۹۷	۰,۳۹۲	۱	۰,۳۹۲	مدل نهایی

با توجه به داده‌های جدول ۳ شاخص جذر برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA=۰/۳۴۳) نشان می‌دهد که مدل اولیه نیاز به اصلاح دارد. در مدل اولیه، چون مدل اشباع بوده به این معنا که تمام مسیرهای ممکن رسم شده اند، در این مدل امکان محاسبه خی دو و برخی شاخص‌ها وجود ندارد و بعد از حذف یکی از مسیرها (انسجام خانواده به گرایش به رفتارهای پرخطر)، مدل از حالت اشباع درآمده و امکان محاسبه خی دو و سایر شاخص‌ها برای نرم افزار به وجود آمد. مدل نهایی در زیر آمده است. در مدل نهایی شاخص جذر برآورد واریانس خطای تقریب (RMSEA=۰/۰۰۱) بود که نشان دهنده برازش خوب مدل می‌باشد. مدل اصلاح شده در زیر آورده شده است.

نمودار ۳. مدل نهایی در حالت استاندارد

در ادامه یافته‌های مربوط به برآورد ضرایب مسیر برای بررسی فرضیه‌های مستقیم در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴. ضرایب مسیر اثرات مستقیم بین متغیرهای پژوهش در مدل اولیه و نهایی

مدل نهایی		مدل اولیه		مسیرها
معناداری	برآورد استاندارد	معناداری	ضرایب مسیر استاندارد	
	(β)		(β)	
-	-	۰,۵۳۱	-۰,۰۴۹	انسجام خانواده - گرایش به رفتارهای پرخطر
۰,۰۰۱	-۰,۴۴۱	۰,۰۰۱	-۰,۴۴۱	انسجام خانواده - درماندگی روان شناختی
۰,۰۳۹	-۰,۱۴۵	۰,۰۶۰	-۰,۱۳۵	ابراز وجود - گرایش به رفتارهای پرخطر
۰,۰۰۱	-۰,۲۵۰	۰,۰۰۱	-۰,۲۵۰	ابراز وجود - درماندگی روان شناختی

mph.sdcongress.ir

درماندگی روان شناختی - گرایش به رفتارهای پرخطر ۰,۲۵۶ ۰,۰۰۱ ۰,۲۷۸ ۰,۰۰۱

یافته‌های جدول ۴ نشان داد تمامی مسیرهای مستقیم به جز مسیر انسجام خانواده به گرایش به رفتارهای پرخطر تأیید شد. برای تعیین معنی داری روابط واسطه‌ای، از روش بوت استرپ استفاده شده است که نتایج در جدول ۵ آمده است.

جدول ۵: نتایج روش بوت استرپ در بررسی مسیرهای غیر مستقیم و واسطه‌ای

مدل اولیه		مدل نهایی		متغیر پیش‌بین	متغیر میانجی	متغیر ملاک
بوت استرپ	معناداری	بوت استرپ	معناداری			
۰,۱۷۷-	۰,۰۰۱	۰,۱۹۲-	۰,۰۰۱	انسجام خانواده	درماندگی	گرایش به رفتارهای پرخطر
۰,۰۳۰-	۰,۰۰۱	۰,۰۳۲-	۰,۰۰۱	ابراز وجود	درماندگی	گرایش به رفتارهای پرخطر

سطوح اطمینان جدول ۵ حاکی از معنی داری مسیرهای غیرمستقیم در پژوهش بود.

بحث و نتیجه گیری

به طور کلی نتایج نشان داد تمام مسیرهای مستقیم به جز مسیر انسجام خانواده به گرایش به رفتارهای پرخطر تأیید شد. مسیرهای غیرمستقیم نیز معنادار شدند. بر اساس نتایج این پژوهش، الگوی پیشنهادی از برآزش مطلوبی برخوردار است و گام مهمی در جهت شناخت عوامل مؤثر در گرایش به رفتارهای پرخطر نوجوانان محسوب می‌شود. اولین یافته پژوهش نشان داد، بین انسجام خانواده با گرایش به رفتارهای پرخطر رابطه مستقیم وجود ندارد. این یافته با نتایج پژوهش‌های طاهرخانی (۱۴۰۲)، سبحانی و همکاران (۱۴۰۱)، عباسی و همکاران (۱۴۰۰)، آلبوشوکه (۱۳۹۸)، عرب نژاد و همکاران (۱۳۹۷)، سارور و همکاران (۲۰۲۲) ناهماهنگ و ناهمسو است. با دقت در پژوهش‌های ذکر شده، رابطه انسجام خانواده و گرایش به رفتارهای پرخطر با آزمون ضریب همبستگی و رگرسیون انجام شده‌اند و این رابطه معنادار شده است؛ در حالی که، در تحقیق حاضر، فرضیه‌ها با تحلیل مسیر بررسی شده‌اند؛ در اینجا نیز رابطه انسجام خانواده و گرایش به رفتارهای پرخطر در آزمون پیرسون معنادار شد، اما در مدل به دلیل وجود متغیر میانجی، تمام سهم و اثر متغیر انسجام خانواده روی گرایش به رفتارهای پرخطر از طریق متغیر میانجی‌گری و یا همان رابطه غیرمستقیم تبیین شده است. به عبارت دیگر، در این مدل نیز متغیر انسجام خانواده روی گرایش به رفتارهای پرخطر تأثیر دارد اما به صورت غیرمستقیم. به این ترتیب می‌توان گفت، این یافته با پژوهش‌های نام برده شده به نوعی هماهنگ بوده است. به عبارت دیگر، ابراز وجود بر روی گرایش به رفتارهای پرخطر به صورت غیرمستقیم اثرگذار است.

در تبیین این یافته می‌توان اظهار داشت، انسجام خانواده به میزان همبستگی و ارتباطات سالم و قوی بین اعضای خانواده اشاره دارد. نوجوانانی که در خانواده‌هایی با انسجام کمتر بزرگ شده‌اند، ممکن است به دلایل مختلفی به رفتارهای پرخطر متمایل شوند. چنانچه والدینی که به طور فعال در زندگی نوجوان خود شرکت نمی‌کنند و حضور کافی ندارند، ممکن است باعث احساس تنهایی و عقب ماندگی در نوجوان شود. این مسئله ممکن است باعث شود که نوجوان به دستاوردهای منفی، همچون استفاده از مواد مخدر یا رفتار جنسی غیر عادی، گرایش یابد. همچنین، روابط نامناسب و ناهنجاری‌های خانوادگی، مانند خشم و عصبانیت مداوم، می‌تواند به

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

افزایش گرایش به رفتارهای پرخطر در نوجوانان منجر شود. این مسئله ممکن است باعث شود که نوجوان به دنبال فرار از خانه و جستجوی تجربه‌های جدید و هیجان انگیز شود (البوشوکه، ۱۳۹۸).

یافته دیگر نشان داد، بین ابراز وجود با گرایش به رفتارهای پرخطر رابطه مستقیم وجود دارد. این یافته با نتایج پژوهش‌های مینا و امینی منش (۱۴۰۰)، کاظمی رضایی و کاظمی رضایی (۱۳۹۹)؛ ملکی و همکاران (۱۳۹۸)؛ نعیم و رضایی شریف (۱۳۹۶)؛ متوس و ژو (۲۰۲۱)؛ شلم و همکاران (۲۰۲۰)؛ زاپولسکی و همکاران (۲۰۱۹)، هیمریچ و آرکوت (۲۰۱۹)؛ شادور و همکاران (۲۰۱۷) و ویسنی و همکاران (۲۰۱۶) همسو و هماهنگ است. در تبیین این یافته می‌توان ادعان داشت که ابراز وجود به معنای نشان دادن علائم و نشانه‌های خاصی است که نوجوانان ممکن است در رفتارهای خود نشان دهند. برخی از این علائم از این قبیل است که نوجوانانی که به رفتارهای پرخطر متمایل هستند، ممکن است عدم توجه یا کاستی در تحلیل خطرات و پیامدهای منفی آن را نشان دهند. آن‌ها ممکن است به سادگی خطرات را نادیده بگیرند یا فقط به لحاظ لذت فوری آن تمرکز کنند. نوجوانان با گذر از دوره‌ای از تغییرات فزاینده در شخصیت و هویدا شدن قابلیت‌های جدید، ممکن است به دنبال تجربه رفتارهای جدید و هیجان‌انگیز باشند. این ممکن است شامل تجربه مواد مخدر، رفتارهای جنسی زودرس، رانندگی سریع و سایر رفتارهای پرخطر باشد (کاظمی رضایی و کاظمی رضایی، ۱۳۹۹). همچنین، نوجوانانی که به رفتارهای پرخطر متمایل هستند، ممکن است دچار نقص در کنترل احساسات خود شوند. آن‌ها ممکن است بیش از حد بی‌ثبات یا عصبانی باشند و به سادگی در تعاملات خود با دیگران فروپاشی کنند. نوجوانان ممکن است به دلایل اجتماعی یا کنجکاوای علاقه مند به تجربه رفتارهای پرخطر باشند. آن‌ها ممکن است به دست آوردن تجارب جالب و هیجان‌انگیز بپردازند و این می‌تواند به جستجوی رفتارهای پرخطر منجر شود.

یافته دیگر نشان داد بین درماندگی روان‌شناختی با گرایش به رفتارهای پرخطر رابطه مستقیم وجود دارد. این یافته با نتایج پژوهش نظام زاده و همکاران (۱۴۰۰) و شچتر و همکاران (۲۰۲۰) هماهنگ و همسو است. در تبیین این یافته می‌توان ادعان داشت که گرایش به رفتارهای پرخطر بر اساس درماندگی روان‌شناختی در نوجوانان می‌تواند به عنوان یک موضوع مهم در روان‌شناسی نوجوانان مطرح شود. درماندگی روان‌شناختی به عنوان یک وضعیت روحی که با کاهش احساس خودارزشی، افسردگی، ناراحتی و کاهش تمایل به انجام فعالیت‌های روزمره همراه است، ممکن است تأثیر قابل توجهی بر رفتار نوجوان داشته باشد. برخی از رفتارهای پرخطر که ممکن است با درماندگی روان‌شناختی در نوجوانان همبستگی داشته باشند عبارت‌اند از: سابقه استفاده از مواد مخدر؛ نظیر سابقه استفاده از الکل و مصرف سایر مواد مخدر. خودکشی و خودآسیب‌زنی؛ شامل تلاش برای خودکشی، خودآسیب‌زنی فیزیکی و رفتارهای خطرناک مشابه. رفتارهای جنسی خطرناک؛ شامل رفتارهای جنسی زودرس، روابط جنسی بدون استفاده از روش‌های مناسب برای جلوگیری از بارداری. رفتارهای خشونت‌آمیز؛ نظیر مشارکت در خشونت‌های جمعی، تجاوز و سایر رفتارهای خشونت‌آمیز. برخلاف تأثیرات منفی درماندگی روان‌شناختی بر رفتار نوجوان، ممکن است عوامل داخلی و خارجی دست به دست هم داده و باعث این پدیده شود. به علاوه، نقش عوامل فردی مانند سبک زندگی، سطح تحصیلات، حمایت اجتماعی و اقتصادی نظیر درآمد خانوادگی نقش مهم و قابل تأثیر در پیدایش یا تشدید درماندگی روان‌شناختی و رفتارهای پرخطر ایفا می‌نماید.

در مسیرهای غیرمستقیم نیز نتایج نشان داد بین انسجام خانواده با گرایش به رفتارهای پرخطر از طریق میانجی‌گری درماندگی روان‌شناختی رابطه غیرمستقیم وجود دارد. در خصوص این یافته پژوهش مشابهی در دسترس محقق قرار نگرفت تا همسویی یا ناهمسویی نتیجه را با پژوهش‌های قبلی مورد مقایسه قرار داد. در فرضیه مستقیم نشان داده شد که انسجام خانواده با گرایش به رفتارهای پرخطر رابطه نداشت و این فرضیه تأیید نشد. رد فرضیه در موضوعات تحلیل مسیر به جهت وجود متغیر میانجی است که در این شرایط متغیر میانجی تمام سهم متغیر مستقل را برداشته و موجب عدم معناداری رابطه متغیر مربوطه با متغیر ملاک می‌شود.

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

در فرضیه حاضر نتایج نشان داد انسجام خانواده با تأثیر بر درماندگی روان‌شناختی می‌تواند بر گرایش به رفتارهای پرخطر اثرگذار باشد. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که انسجام خانواده می‌تواند تأثیر قابل توجهی در رفتارهای پرخطر نوجوانان داشته باشد. این رفتارهای پرخطر شامل مصرف مواد مخدر، رفتار جنسی زود هنگام، عدم استفاده از وسایل حفاظتی در رانندگی و سایر رفتارهای خطرناک است. با توجه به اینکه انسجام خانواده می‌تواند به عنوان یک عامل محافظ در برابر رفتارهای پرخطر عمل کند، درماندگی روان‌شناختی به عنوان یک واسطه بین انسجام خانوادگی و رفتار پرخطر نقش دارد. همچنین، نتایج نشان داد، بین ابراز وجود با گرایش به رفتارهای پرخطر از طریق میانجی‌گری درماندگی روان‌شناختی رابطه غیرمستقیم وجود دارد. در خصوص این یافته پژوهش مشابهی در دسترس محقق قرار نگرفت تا همسویی یا ناهمسویی نتیجه را با پژوهش‌های قبلی مورد مقایسه قرار داد. در مسیر مستقیم نشان داده شد که ابراز وجود با گرایش به رفتارهای پرخطر رابطه معناداری داشت و این فرضیه تأیید شد. در فرضیه غیرمستقیم نیز نشان داده شد که ابراز وجود می‌تواند موجب کاهش درماندگی روان‌شناختی شود و از این جهت بر گرایش به رفتارهای پرخطر اثر داشته باشد. به طور کلی، پژوهش‌ها نشان می‌دهند که وجود درماندگی روان‌شناختی در نوجوانان می‌تواند به گرایش آن‌ها به رفتارهای پرخطر منجر شود. درماندگی روان‌شناختی به عنوان یک وضعیت احساسی که با احساسات منفی، ناراحتی و بدبینی همراه است، ممکن است باعث شود که نوجوانان به دنبال تجربه رفتارهای پرخطر بروند. اما برخلاف این فرض، نقش میانجی ابراز وجود در این رابطه نقش مؤثری دارد. ابراز وجود به معنای بروز صادقانه و باز خوردگیری مناسب از تجارب و احساسات است. نوجوانانی که قادر به صادقانه بیان کردن تجارب خود هستند و بازخوردهای سازنده درباره آن‌ها درک می‌کنند، احساسات منفی خود را کمتر تجربه می‌کنند.

پژوهش حاضر مانند اکثر پژوهش‌هایی که در علوم رفتاری صورت می‌گیرد با محدودیت‌هایی همراه بود که شناخت آنها جهت انجام پژوهش‌های بعدی و تلاش برای کاهش یا رفع این محدودیت‌ها منطقی به نظر می‌رسد. از آنجایی که این پژوهش در میان نوجوانان دختر شهر اهواز انجام شده است. لذا نتایج بدست آمده ممکن است قابل تعمیم به نوجوانان دختر و پسر در سایر شهرها با فرهنگ‌ها و ویژگی‌های فرهنگی متفاوت نباشد. نتایج پژوهش از طریق پرسشنامه‌های خودگزارشی کسب شده است که ممکن است احتمال سوگیری در پاسخ‌ها را به دنبال داشته باشد. بر این اساس پیشنهاد می‌شود علاوه بر پرسشنامه، از مصاحبه نیز جهت جمع آوری اطلاعات استفاده کرد. با توجه به این که سنجش رابطه این متغیرها در بین نوجوانان دختر شهر اهواز انجام گردیده پیشنهاد می‌شود، مشابه همین پژوهش نیز در سایر سنین و در هر دو جنسیت دختر و پسر شهرهای دیگر انجام شده و نتایج، با هم مقایسه گردد. پیشنهاد می‌گردد در پژوهش‌های آتی سایر متغیرهای اثرگذار بر گرایش به رفتارهای پرخطر از قبیل نقش ارتباط همسالان و معلمان با نوجوانان مورد بررسی قرار گیرد. پیشنهاد می‌گردد در پژوهش‌های آینده، سایر متغیرهای تأثیرگذار اعم از وضعیت اقتصادی خانواده، زندگی با دو والد و میزان تحصیلات دانش‌آموزان کنترل شوند و نتایج آنها با نتایج پژوهش حاضر مقایسه شوند. براساس نتایج، آموزش والدگری مطلوب به نوجوانان برای کاهش نشانه‌های اختلال‌های گرایش به رفتارهای پرخطر آنها پیشنهاد می‌شود. براساس نتایج، توانمندسازی دانش‌آموزان برای مدیریت و تنظیم هرچه بهتر مشکلات هیجانی - رفتاری به کاهش گرایش به رفتارهای پرخطر دانش‌آموزان می‌انجامد. این نتایج تلویحات نظری و عملی مهمی در عرصه آسیب‌شناسی روانی دانش‌آموزان داشته و نشان می‌دهند که کاهش کیفیت انسجام خانواده و ابراز وجود و افزایش درماندگی روان‌شناختی به عنوان عوامل زمینه ساز، حائز نقش احتمالی در شکل‌گیری اختلال گرایش به رفتارهای پرخطر در دانش‌آموزان است.

منابع

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی با رویکرد توسعه پایدار

8th International Conference on Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

البوشوکه، سیده فضیله (۱۳۹۸). بررسی رابطه انسجام خانواده و سبک دلبستگی با گرایش به رفتارهای پرخطر در دانش آموزان متوسطه دوم، ششمین کنفرانس ملی روان شناسی، علوم تربیتی و اجتماعی، بابل. سبحانی، سیده گیتی؛ فلاح زاده، هاجر و پور شهریار، حسین (۱۴۰۱). پیش بینی گرایش به رفتارهای خود آسیب رسان در نوجوانان دختر ۱۳ تا ۱۵ سال بر اساس سرمایه روان شناختی و عملکرد خانواده. خانواده پژوهی، ۷۲(۲۱)، ۷۵۵-۷۶۸.

طاهرخانی، مرضیه (۱۴۰۲). رابطه عملکرد خانواده با مشکلات رفتاری نوجوانان دختر و پسر. *مطالعات روان شناسی و علوم تربیتی (مرکز توسعه آموزشهای نوین ایران)*، ۹(۱)، ۱۸-۱.

عباسی، عباداله؛ رجایی، علیرضا؛ بیاضی، محمدحسین و جعفریان یسار، حمید (۱۴۰۰). پیش بینی گرایش به رفتارهای پرخطر بر اساس ادراک جو روانی- عاطفی خانواده و سبک فرزندپروری با میانجی گری سبک زندگی سلامت در نوجوانان. *رویش روان شناسی*، ۱۰(۱۰): ۱۱۹-۱۱۹.

عرب نژاد، شادی؛ مفاخری، عبدالله و رنجبر، محمدجواد (۱۳۹۷). نقش انسجام خانواده و خودارزشمندی در پیش بینی گرایش به رفتارهای پرخطر در دانش آموزان مقطع متوسطه اول. *مطالعات روان شناختی*، ۱۴(۱)، ۱۶۲-۱۴۷.

کاظم پور، سیده مریم و روستایی، زهرا (۱۳۹۵). رابطه ابراز وجود با آمادگی اعتیاد در دانشجویان، *سومین همایش ملی راهکارهای توسعه و ترویج علوم تربیتی، روان شناسی، مشاوره و آموزش در ایران*، تهران، انجمن توسعه و ترویج علوم و فنون بنیادین.

ملکی، مصطفی؛ محقق، حسین و نبی زاده، صفدر (۱۳۹۸). پیش بینی گرایش به رفتارهای پرخطر براساس نشخوار خشم و ابرازگری هیجان. *اندیشه و رفتار در روان شناسی بالینی (اندیشه و رفتار)*، ۱۳(۵۲)، ۱۶-۷.

مینا، فاطمه و امینی منش، سجاد (۱۴۰۰). پیش بینی کننده های گرایش به رفتارهای پرخطر در نوجوانان دختر: نقش بدنظمی هیجانی، تمایز یافتگی و ابراز وجود. *پژوهش های روان شناسی اجتماعی*، ۱۱(۴۴)، ۱۸۳-۱۹۷.

نظام زاده، بهنام؛ طیبی، صدراله؛ مالکی رستم آبادی، مرجان؛ اکبری، حمیدرضا و نامجو، فرهاد (۱۴۰۰). پیش بینی گرایش به رفتارهای پرخطر براساس درماندگی روان شناختی و تحمل پریشانی در نوجوانان بزهکار. *دوفصلنامه مطالعات و تازه های روان شناختی نوجوان و جوان*، ۲(۱): ۲۳-۱۲.

نعیم، مهدی و رضایی شریف، علی (۱۳۹۶). نقش خودکنترلی، ابراز وجود و افسردگی در گرایش به اعتیاد دانشجویان. *فصلنامه علمی- تخصصی دانش انتظامی اردبیل*، ۴(۱۴)، ۴۳-۱۹.

Bernard, M., Strasser, F., Gamondi, C., Braunschweig, G., Forster, M., Kaspers-Elekes, K., ... & Marthy, S. (2017). Relationship between spirituality, meaning in life, psychological distress, wish for hastened death, and their influence on quality of life in palliative care patients. *Journal of pain and symptom management*, 54(4), 514-522.

Cano, M. Á., Castro, F. G., De La Rosa, M., Amaro, H., Vega, W. A., Sánchez, M., ... & de Dios, M. A. (2020). Depressive symptoms and resilience among Hispanic emerging adults: Examining the moderating effects of mindfulness, distress tolerance, emotion regulation, family cohesion, and social support. *Behavioral Medicine*, 46(3-4), 245-257.

González-Yubero, S., Lázaro-Visa, S., & Palomera, R. (2021). Personal Variables of Protection against Cannabis Use in Adolescence: The Roles of Emotional Intelligence, Coping Styles, and Assertiveness as Associated Factors. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(11), 5576.

mph.sdcongress.ir

هشتمین همایش بین المللی
مدیریت، روانشناسی و علوم انسانی
با رویکرد توسعه پایدار
8th International Conference on
Management, Psychology & Humanities with sustainable development approach

- Himmerich, S., & Orcutt, H. (2019). Alcohol expectancies and distress tolerance: Potential mechanisms in the relationship between posttraumatic stress and alcohol use. *Personality and Individual Differences, 137*, 39-44.
- Izenstark, D., & Ebata, A. T. (2017). The effects of the natural environment on attention and family cohesion: An experimental study. *Children, Youth and Environments, 27*(2), 93-109.
- Loshek, E., & Terrell, H. K. (2015). The development of the Sexual Assertiveness Questionnaire (SAQ): A comprehensive measure of sexual assertiveness for women. *The Journal of Sex Research, 52*(9), 1017-1027.
- Mathew, A. R., & Zhou, M. (2020). Distress tolerance in relation to cessation history and smoking characteristics among adult daily smokers. *Addictive behaviors, 100*, 106124.
- Russell, L., Gough, K., Drosdowsky, A., Schofield, P., Aranda, S., Butow, P. N., ... & King, D. (2015). Psychological distress, quality of life, symptoms and unmet needs of colorectal cancer survivors near the end of treatment. *Journal of cancer survivorship, 9*(3), 462-470.
- Sacre, L. A. R., Zwaigenbaum, L., Bryson, S., Brian, J., Smith, I. M., Raza, S., ... & Garon, N. (2019). Developmental trajectories of adaptive behavior in autism spectrum disorder: A high-risk sibling cohort. *Journal of Child Psychology and Psychiatry, 60*(6), 697-706.
- Sarour, E. O., Keshky, E., & El Sayed, M. (2022). Deviant peer affiliation as a mediating variable in the relationship between family cohesion and adaptability and internet addiction among adolescents. *Current Psychology, 1-9*.
- Shadur, J. M., Ninnemann, A. L., Lim, A., Lejuez, C. W., & MacPherson, L. (2017). The prospective relationship between distress tolerance and cigarette smoking expectancies in adolescence. *Psychology of Addictive Behaviors, 31*(5), 625.
- Shechter, A., Diaz, F., Moise, N., Anstey, D. E., Ye, S., Agarwal, S., ... & Abdalla, M. (2020). Psychological distress, coping behaviors, and preferences for support among New York healthcare workers during the COVID-19 pandemic. *General hospital psychiatry, 66*, 1-8.
- Vinci, C., Mota, N., Berenz, E., & Connolly, K. (2016). Examination of the relationship between PTSD and distress tolerance in a sample of male veterans with comorbid substance use disorders. *Military Psychology, 28*(2), 104-114.
- Wise, R. A., & Koob, G. F. (2016). The development and maintenance of drug addiction. *Neuropsychopharmacology, 39*(2), 254.
- Xu, N., Yuan, Q., Jiang, X., & Chan, K. C. (2015). Founder's political connections, second generation involvement, and family firm performance: Evidence from China. *Journal of Corporate Finance, 33*, 243-259.
- Zapolski, T. C., Rowe, A. T., Banks, D. E., & Faidley, M. (2019). Perceived discrimination and substance use among adolescents: Examining the moderating effect of distress tolerance and negative urgency. *Substance use & misuse, 54*(1), 156-165.

Predicting the tendency to high-risk behaviors based on family cohesion and assertiveness with the mediating role of psychological distress in female adolescents

Azam Behjat ¹, Mohammadreza Askari, Naznin Gahanbin* ²

Abstract

The purpose of this research was to determine the prediction of the tendency to risky behaviors based on family cohesion and self-expression with the mediating role of psychological distress in adolescent girls of Ahvaz city. For this purpose, 323 people were selected as a sample using a cluster stepwise random sampling method. To collect data, the questionnaires of tendency to high-risk behaviors from Zadeh Mohammadi et al. (2013), family cohesion from Razavieh and Samani (2011), self-expression from Gambril & Rigy (1975) and psychological distress from Lovibond and Lovibond (1995) were used. Data analysis was done using descriptive statistics and inferential statistics methods such as Pearson's correlation coefficient and path analysis. The results showed that between family cohesion and psychological helplessness; between self-expression with a tendency to risky behaviors; There was a direct and significant relationship between self-expression and psychological distress and between psychological distress and tendency to risky behaviors ($p < 0.01$); However, there was no direct and significant relationship between family cohesion and tendency to risky behaviors ($p > 0.05$). Also, there was an indirect relationship between self-expression and the tendency to risky behaviors through the mediation of psychological distress and between family cohesion and the tendency to risky behaviors through the mediation of psychological distress ($p < 0.01$). Finally, the modified model had a good fit and the results of the research can be used to reduce the tendency to risky behaviors in teenagers.

Keywords: tendency to risky behaviors, family cohesion, self-expression, psychological distress.

¹. Master's student in clinical psychology, Department of Psychology, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

². Department of Psychology, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran (Corresponding Author, maskari53@yahoo.com).

³. Master's student in clinical psychology, Department of Psychology, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran